

Ondersteuningsstructuur

Een selectie uit de monitor Sport en corona –
De gevolgen van coronamaatregelen voor de sportsector

Redactie

Hugo van der Poel

Ine Pulles

Oplegger – Ondersteuningsstructuur

Dit document bevat het hoofdstuk ‘Ondersteuningsstructuur’ uit de monitor Sport en corona - De gevolgen van de coronamaatregelen voor de sportsector. Dit losse hoofdstuk is geschikt voor wie specifiek geïnteresseerd is in de gevolgen van de coronamaatregelen voor de ondersteuningsstructuur van de Nederlandse sport.

Dit document is geen zelfstandige rapportage, maar een selectie uit de monitor Sport en corona, ter bevordering van de leesbaarheid en het gebruiksgemak.* De gehele rapportage is [hier](#) te vinden. De managementsamenvatting van het rapport is [hier](#) te vinden.

Achtergrond monitor Sport en corona

De monitor Sport en corona bundelt de tot en met juni 2020 beschikbare ‘coronaonderzoeken’ in de sportwereld. Met elkaar geven deze onderzoeken een beeld van de gevolgen van de coronamaatregelen voor het sport-, speel- en actief beweeggedrag, de organisatie en de financiering van de sport in Nederland. Daarbij gaat de aandacht uit naar sportverenigingen, sportondernemers, ongeorganiseerde sport, topsport, sportevenementen en de ondersteuningsstructuur (sportbonden, NOC*NSF).

De rapportage is uitgevoerd door het Mulier Instituut met steun van het ministerie van VWS en in samenwerking met een groot aantal partijen uit de sportsector. Deze rapportage is de eerste in een reeks monitorrapportages en één van de eerste activiteiten van het nieuw opgerichte kennisconsortium Sport en corona. In het kennisconsortium Sport en corona hebben het Mulier Instituut en Kenniscentrum Sport & Bewegen op verzoek van de uitvoeringsalliantie van het Nationaal Sportakkoord (ministerie van VWS, Vereniging Sport en Gemeenten en NOC*NSF) hun krachten gebundeld. Kenniscentrum Sport & Bewegen heeft het platform [Sportencorona](#) ontwikkeld om de beschikbare kennis, data en praktijkvoorbeelden te delen.

** De bijlage die specifiek gaat over de ondersteuningsstructuur is achterin dit document te vinden. De algemene bijlagen, waarnaar ook in dit hoofdstuk wordt verwezen, zijn te vinden in de totaalrapportage.*

8. Ondersteuningsstructuur

Peter van Eldert en Hugo van der Poel

Nederland kent een gediversifieerde ondersteuningsstructuur voor de sport, met verschillende organisaties voor verschillende segmenten van het sportsysteem. In de coronacrisis hebben de organisaties die met elkaar deze ondersteuningsstructuur vormgeven als werkorganisaties te maken met de coronamaatregelen. Daarnaast spelen deze organisaties een cruciale rol in de uitvoering van zowel de coronamaatregelen als de steunmaatregelen. In die 'uitvoering' zitten minimaal drie subtaken:

- 1) Interpretatie van generieke maatregelen, vertaling naar de sportpraktijk, en ondersteuning bij de toepassing van de corona- en steunmaatregelen door de sportpraktijk (sportverenigingen, fitnesscentra, buurtsportcoaches, et cetera).
- 2) Articulatie van de vragen en problemen die zich bij de uitvoering van de maatregelen en meer algemeen als gevolg van de coronacrisis voordoen in de sportpraktijk, om daarmee het beleid te informeren en adviseren over uitbreiding en aanpassing van de maatregelen en maatwerk bij de uitvoering ervan.
- 3) Vanuit een eigen verantwoordelijkheid nadenken over en vormgeven aan een adequate reactie op de problemen veroorzaakt door de coronacrisis. Denk hierbij aan bonden die bezuinigen op de eigen exploitatie, de KNVB die werkt aan een plan voor het betaald voetbal, buurtsportcoaches die hun werkzaamheden aanpassen op de ontstane situatie en bijvoorbeeld verenigingen ondersteunen met aanpassing van het sportaanbod en/of gebruik maken van steunmaatregelen.

Het voornemen is om in volgende rapportages meer aandacht te schenken aan de (organisaties in de) ondersteuningsstructuur. Daarbij is een vraag hoe de ondersteunende organisaties geraakt worden en hoe de ondersteuningsstructuur uit de coronacrisis weet te komen, waar het gaat knellen en waar er eventueel gaten vallen. De tweede vraag is wat door de organisaties in de ondersteuningsstructuur wordt gedaan in de uitvoering van de corona- en steunmaatregelen, om sportverenigingen, sportondernemers en sporters zo goed mogelijk door de crisis te helpen, kijkend naar de drie vormen van uitvoering die hierboven zijn benoemd. Organisaties die we een belangrijke rol toedichten in die ondersteuningsstructuur zijn, naast de sportbonden en NOC*NSF, VSG, de provinciale sportserviceorganisaties (verenigd in SK12) en de sportbrancheorganisaties, verenigd in het Platform Ondernemende Sport (POS).

Een belangrijk vraagstuk is de onderlinge afstemming in de ondersteuningsstructuur. De coronacrisis breekt in op processen die in gemeenten plaatsvinden om te komen tot een lokaal sportakkoord, in het verlengde van het Nationale Sportakkoord. Op 26 juni 2020 waren er 310 van die lokale sportakkoorden opgeleverd en werd in 33 gemeenten aan zo'n akkoord gewerkt, van de in totaal 355 gemeenten in Nederland.¹ Deze lokale samenwerking van sportorganisaties en maatschappelijke organisaties (zorg, welzijn, onderwijs, cultuur) en bedrijven, ondersteund door organisaties uit de ondersteuningsstructuur (VSG/gemeenten, bonden, provinciale sportorganisaties, etc.) was en is bedoeld voor versterking van de sportsector en verbinding van sport met overig lokaal beleid. Hoe pakt dit nu uit in de coronacrisis? 'Werkt' deze samenwerking in deze crisistijd, weten organisaties elkaar makkelijker te vinden, is er afstemming, uitwisseling van kennis en succesvolle aanpakken? Ook dit is iets waar we in volgende rapportages aandacht aan hopen te kunnen besteden.

¹ Pulles, I., Reitsma, M., Hoogendam, A., Brus, J., Hoekman, R. & Poel, H. van der (2020). [Monitor Sportakkoord 'Sport verenigt Nederland'. Voortgangsrapportage juni 2020](#). Utrecht: Mulier Instituut.

Voor deze rapportage richten we ons op sportbonden en NOC*NSF, die beiden een ondersteunende rol vervullen voor sportverenigingen, maar ook voor sportondernemers en andere sportorganisaties. NOC*NSF vertegenwoordigt daarnaast de belangen van sport en bewegen in meer brede zin, met name richting kabinet. Deze organisaties krijgen op allerlei manieren te maken met de gevolgen van de maatregelen die zijn genomen om het coronavirus onder controle te houden. In dit hoofdstuk worden deze gevolgen beschouwd. De nadruk in deze rapportage ligt op de financiële consequenties van de coronacrisis.

8.1 NOC*NSF

Half maart raamde NOC*NSF de omzetsderving vanwege de coronacrisis voor de totale sport in Nederland tot 1 augustus op 950 miljoen.² Die raming betreft de bonden, de verenigingen, de ondernemende aanbieders, sportevenementen en het betaald voetbal. Startpunt van die raming was het financiële stromenmodel voor de sport van KPMG, dat ook het startpunt is geweest voor deze rapportage (zie paragraaf 1.4). Wat de (financiële) gevolgen zijn voor de eigen organisatie van NOC*NSF is tot nu toe niet bekend. Ook voor NOC*NSF zullen inkomsten wegvallen, zoals sponsoring en inkomsten die samenhangen met sportcentrum en hotel Papendal.

Ondanks dat inkomsten mogelijk wegvallen zorgt NOC*NSF ook voor steun voor de sport, in de vorm van het Coronanoodfonds Sport (zie bijlage 1, tabel B1.1). NOC*NSF heeft 4 à 5 miljoen opzij gezet als begin van een groter fonds om de financiële gevolgen van de noodzakelijke maatregelen tegen de verspreiding van het coronavirus zo veel mogelijk op te vangen. De overheid en andere partners is gevraagd mee te doen in dit Coronanoodfonds Sport. Het gaat met name om het in stand houden van de fijnmazige Nederlandse sportinfrastructuur. Met de sportbonden samen zal besloten worden op welke manier deze middelen ingezet kunnen worden. Het Coronanoodfonds Sport is een aanvulling op de steunmaatregelen van de overheden.

In april 2020 werd bekend dat de samenwerking tussen NOC*NSF en Nederlandse Loterij met een jaar is verlengd. En dat daarbij de financiële bijdrage van de Loterij is verhoogd. Die verhoging maakt het mogelijk om 1 miljoen in het speciale Coronanoodfonds Sport te stoppen.

NOC*NSF heeft een Protocol Verantwoord Sporten opgesteld. Aan de hand van dit protocol worden door bonden en andere uitvoerende partijen (sportspecifieke) protocollen op maat opgesteld om samen te kunnen sporten binnen de richtlijnen van het RIVM.

NOC*NSF is samen met andere partijen in de sport als VSG, sportbonden, de ondernemende sportaanbieders voortdurend in gesprek met het Ministerie van VWS en het kabinet (in het bijzonder EZK) om sporten in de coronatijd weer mogelijk te maken (binnen de richtlijnen), en de financiële schade voor de sport zoveel mogelijk te beperken.

NOC*NSF constateert begin juni 2020 de volgende knelpunten bij de uitvoering van de generieke steunmaatregelen:

- 1) Sportverenigingen die verlonen via een sportserviceorganisatie (via 1 centraal loonheffingsnummer) kunnen geen beroep op de NOW doen, dit ondanks concrete voorstellen voor een praktische oplossing vanuit de sector. De minister van SZW blijft deze constructie als payrollings beschouwen en behandelen, terwijl dit volgens de sportserviceorganisaties wezenlijk anders is.

² NOC*NSF (2020), zie <https://nocnsf.nl/media/2487/economische-impact-coronavirus-voor-de-sportsector.pdf>.

- 2) Sportorganisaties die een afwijkend boekjaar, synchroon aan de competitie, hanteren kunnen alleen tegen zeer hoge accountantskosten een aanvraag voor de NOW indienen, wat een dergelijke aanvraag onrendabel maakt. De kosten moeten worden gemaakt, omdat een volledig nieuwe jaarrekening opgesteld moet worden waarbij het boekjaar gelijk is aan het kalenderjaar. Het accepteren van de meest recente jaaromzet uit het afwijkend boekjaar als vergelijkbaar met de jaaromzet van het kalenderjaar eindigend op 31 december 2019 zou dit probleem eenvoudig kunnen verhelpen.
- 3) Grote sportverenigingen met een eigen accommodatie worden niet (voldoende) gecompenseerd. Zij komen niet in aanmerking voor het door minister Van Rijn aangekondigde steunpakket van 110 miljoen voor de sport, dat via gemeenten loopt. Als de gelden uit dit noodfonds alleen worden gebruikt om de huurpenningen kwijt te schelden bij verenigingen die huren bij een gemeentelijke accommodatie, dan ontvangen de verenigingen met eigenaarslasten geen compensatie, net als verenigingen die huren bij een commerciële exploitant. De vergoeding op basis van de TOGS dekt de ontstane tekorten niet. De Tegemoetkoming Vaste Lasten (TVL) MKB-regeling die de TOGS vervangt biedt misschien soelaas, maar hier kan de drempel van 30% omzetverlies mogelijk te hoog zijn. Zeker nu de activiteiten weer mondjesmaat gestart kunnen worden, terwijl juist in de achterliggende maanden een groot financieel gat in de begroting is geslagen.
- 4) Verschillende sportverenigingen en organisaties in de sport kunnen vanwege het feit dat zij ingedeeld zijn onder een te generieke SBI-code geen beroep op de TOGS doen. Bijvoorbeeld de reddingsbrigades die qua activiteiten praktisch gelijk zijn aan zwemverenigingen, maar geregistreerd staan als ideële organisaties. Zij komen naar alle waarschijnlijkheid ook niet in aanmerking voor de opvolger van de TOGS, de TVL MKB. Mogelijk komen zij via het steunpakket voor de sport nog aan bod, maar dan gaat het wel over substantieel lagere bedragen.

8.2 Sportbonden

Bonden hebben met diverse kostenposten te maken. Zo zijn er diverse programma's (zowel topsport als sportparticipatie) stilgelegd. Gemaakte kosten voor de huur van accommodaties, inzet van professionals, vliegtickets en hotels gaan verloren. Dit gaat voor een aantal bonden om substantiële bedragen. Daarnaast vallen inkomsten weg die bonden genereren bijvoorbeeld via het aanbieden van cursussen of andere activiteiten zoals trainingen, evenementen, daglicenties, verkoop van materialen en diensten en certificering van sporters (bijvoorbeeld trainers, duikbrevetten of golfvaardigheidsbewijzen). Ook op het gebied van sponsoring, partnerships en inkomsten uit media(rechten) vallen inkomsten weg. De verwachting is dat de coronacrisis zal doorwerken in bijvoorbeeld beschikbare sponsorbudgetten voor de komende jaren. De besprekingen bij verschillende bonden over het voortzetten van sponsorcontracten voor ná deze Olympische cyclus, staan onder druk.

Bij de tien grootste sportbonden is via een websearch nagegaan op welke manier zij hinder van de coronacrisis ondervinden en welke maatregelen ze hebben genomen (zie bijlage 4, tabel B4.1). Vrijwel al deze bonden hebben een wedstrijd- en competitiestop ingesteld tot 1 september. De sportvissers staan lokale wedstrijdactiviteiten toe en in de paardensport is men weer begonnen met rijproeven.

De sportactiviteiten zijn in beperkte zin na 28 april in de buitenlucht hervat voor jeugd en vanaf 10 mei voor volwassenen. Alle bonden hebben in aanvulling op de door NOC*NSF ontwikkelde Protocollen Verantwoorde Sport voor hun specifieke situatie voorschriften opgesteld. Voor bestuurders, trainers en sporters zijn uitgebreide voorlichtingsactiviteiten ontwikkeld (FAQ op website, webinars, infolders, posters). Binnensporten zoals gymnastiek en volleybal hebben materiaal voor buitensportactiviteiten ontwikkeld. Opleidingsactiviteiten zijn grotendeels gestaakt en trainerslicenties kunnen later worden vernieuwd. Alle bonden attenderen clubs op beschikbare steunmaatregelen. De KNVB restitueert wedstrijdgeden. KNGU en KNHB hebben een eigen financiële noodregeling voor clubs opgezet.

Verschillende bonden bieden via hun verenigingsondersteuners hulp aan de verenigingen aan. De KNHB stimuleert clubs om hun accommodatie beschikbaar te stellen voor het onderwijs en de NeVoBo doet in de coronatijd een gratis SchoolVolley+ volleybalaanbod voor scholen en buitenschoolse opvang.

Door het tijdelijk stopzetten van de sport zien sportbonden een deel van hun inkomsten opdrogen, terwijl de kosten deels doorlopen. In de raming van NOC*NSF op 18 maart werd de schade tot 1 augustus voor de sportbonden op 50 miljoen geschat. Eind april heeft NOC*NSF een peiling uitgevoerd onder sportbonden. Voor deze peiling, de Bonden survey - impact corona, hebben in totaal 58 sportbonden³ gegevens aangeleverd. De resultaten⁴ geven een gedetailleerder beeld van de verwachte gevolgen van de coronacrisis voor de sportbonden.

Het is een momentopname van eind april 2020, rekening houdend met de op dat moment geldende overheidsmaatregelen. Hierbij zijn de bonden in principe ervanuit gegaan dat per 1 september 'alles' weer normaal zou zijn. De verschillen in inkomsten en uitgaven zijn vervolgens gebaseerd op het verschil tussen het begrote bedrag op jaarbasis versus het verwachte bedrag op jaarbasis. Ervan uitgaande dat voorafgaand aan de coronacrisis geen veranderingen hebben plaatsgevonden in de inkomsten en uitgaven en de sportbonden bij de inschatting uitgaan van een 'normale' situatie na 1 september laten de inschattingen het effect voor de periode april tot en met 1 september zien. Aangezien sinds deze peiling veel is veranderd, kan het zijn dat ook de voorziene veranderingen in inkomsten en uitgaven inmiddels weer gewijzigd zijn. Desondanks levert deze peiling de meest recente informatie over de gevolgen van de coronamaatregelen voor sportbonden.

In totaal waren de inkomsten voor 2020 door de sportbonden begroot op 343 miljoen euro. Uit de Bonden survey - impact corona komt naar voren dat de bonden eind april inschatten dat van deze begrote inkomsten zo'n 274 miljoen euro over zal blijven als gevolg van de coronacrisis. Daarmee voorzien de sportbonden een inkomstendering van 69,6 miljoen euro, wat overeen komt met 20 procent van de oorspronkelijk begrote inkomsten (tabel 8.1).⁵

³ In totaal zijn er 77 sportbonden aangesloten bij NOC*NSF. Volgens NOC*NSF zitten de grote bonden bij de responderende bonden. De Eredivisie valt buiten deze peiling (zie hoofdstuk 6). De bedragen betreffen alleen de responderende bonden, er zijn geen bedragen geëxtrapoleerd.

⁴ De resultaten van de peiling zijn niet openbaar gepubliceerd. Het Mulier Instituut heeft deze van NOC*NSF ontvangen in het kader van deze rapportage.

⁵ Hierbij inbegrepen zijn de vier wedstrijden in het kader van het EK Voetbal, die zomer 2020 in Nederland zouden worden gespeeld. Begin juni is bekend geworden dat deze vier wedstrijden naar zomer 2021 verplaatst zijn en ook dan in Nederland worden gespeeld.

Tabel 8.1 Geschatte afname van de inkomsten in de periode april tot en met 1 september 2020 voor sportbonden en het aandeel van deze afname in de totale begrote inkomsten, uitgesplitst naar inkomstenpost (in euro's en procenten)

Inkomstenpost	Afname Inkomsten	% aandeel in totale inkomsten
Contributies	€ 9.077.419	10%
Deelnemersbijdragen	€ 16.133.074	36%
Bijdragen algemeen	€ 50.293	0%
Overige bijdragen	€ 247.346	1%
Opbrengsten evenementen	€ 24.971.648	60%
Sponsoring	€ 7.273.448	11%
Subsidies	€ 1.452.488	7%
Opleidingen	€ 1.774.077	32%
Overige baten	€ 8.646.274	33%
Totale afname inkomsten	€ 69.626.067	20%

Bron: Bonden survey – impact corona, NOC*NSF, 2020. Bewerking: Mulier Instituut.

De grootste afname in inkomsten komt voort uit de afgelaste sportevenementen, waarvoor de sportbonden naar schatting bijna 25 miljoen euro mislopen. Dit is 60 procent van de totaal begrote inkomsten vanuit evenementen. Verder verwachten de sportbonden zo'n 16,1 miljoen euro mis te lopen aan deelnemersbijdragen (36% van de begrote inkomsten). Andere posten waarvoor een afname in de inkomsten van meer dan vijf miljoen euro is voorzien zijn contributies (9,1 miljoen euro), sponsoring (7,3 miljoen euro) en overige baten (8,6 miljoen euro).

Van de 58 sportbonden die voor de peiling van NOC*NSF gegevens hebben aangeleverd, voorzien twaalf bonden een inkomstendaling van 25 procent of hoger. Inclusief deze twaalf bonden voorzien 38 bonden een inkomstendaling van meer dan tien procent.

Eind april voorzien de sportbonden de mogelijkheid om 35,2 miljoen euro op de geplande uitgaven te besparen in de periode april tot en met 1 september (tabel 8.2). Met name op de overige kosten denken de sportbonden te kunnen besparen: 28,6 miljoen euro (17% van de begrote uitgaven).

Tabel 8.2 Geschatte besparing op de uitgaven in de periode april tot en met 1 september 2020 door sportbonden en het aandeel hiervan in de totale begrote uitgaven, uitgesplitst naar uitgavenpost (in euro's en procenten)

Uitgavenpost	Besparing op uitgaven	% aandeel in totale uitgaven
Personeelskosten	€ 4.041.554,00	4%
Bureaunkosten	€ 1.532.005,00	5%
Accommodatiekosten	€ 948.703,00	4%
Overige kosten	€ 28.645.687,00	17%
Totale besparing	€ 35.167.949,00	10%

Bron: Bonden survey – impact corona, NOC*NSF, 2020. Bewerking: Mulier Instituut.

Van de totale kostenbesparing hebben de bonden al voor circa 23,1 miljoen euro besparingen doorgevoerd (niet in tabel). Hierbij worden de volgende doorgevoerde maatregelen genoemd waarmee bonden het rendement verwachten te verbeteren:

- Structureel online vergaderen
- Vacaturestop
- Tijdelijke functies beëindigd

- Investeringsstop
- Inzetten op maximale clubondersteuning
- Ontwikkeling nieuwe digitale sportconcepten
- Projecten zonder spoedeisend karakter stopgezet
- Verzekeringskosten gekoppeld aan lidmaatschap
- Minder uitzendingen van de topsport
- Annulering NK's
- Stopzetten reiskostenvergoeding

Met een inkomstenderving van 69,6 miljoen en een mogelijke besparing van 35,1 miljoen komt de netto schade voor sportbonden, als gevolg van de coronacrisis, uit op 34,5 miljoen euro over de periode april tot en met 1 september. Ter compensatie van deze schade kunnen sportbonden gebruikmaken van de steunmaatregelen van het kabinet (zie bijlage 1, tabel B1.1). Eind april hebben negen sportbonden reeds een aanvraag ingediend voor de NOW regeling (tabel 8.3). Ten tijde van de peiling zijn veertien sportbonden van plan om een aanvraag voor de NOW in te dienen. Naar verwachting zal het aantal NOW aanvragen vooralsnog niet gaan stijgen aangezien een deel van de sportbonden geen omzetsdaling verwacht van minimaal 20 procent en daarmee niet in aanmerking komt voor de regeling. Drie sportbonden hebben uitstel van de betaling van belasting aangevraagd, een sportbond is dit van plan. Voor de TOGS regeling hebben vier sportbonden een aanvraag ingediend. Een sportbond heeft gebruikgemaakt van een andere regeling die niet verder is gespecificeerd.

Tabel 8.3 Aantal sportbonden die gebruik hebben gemaakt van steunmaatregelen, tot en met eind april en naar verwachting voor 1 juli 2020

Regeling	Reeds aangevraagd	Van plan aan te vragen voor 1 juli
NOW	9	14
Uitstel betaling belasting	3	1
TOGS	4	0
Andere regelingen	1	0

Bron: Bonden survey – impact corona, NOC*NSF, 2020. Bewerking: Mulier Instituut.

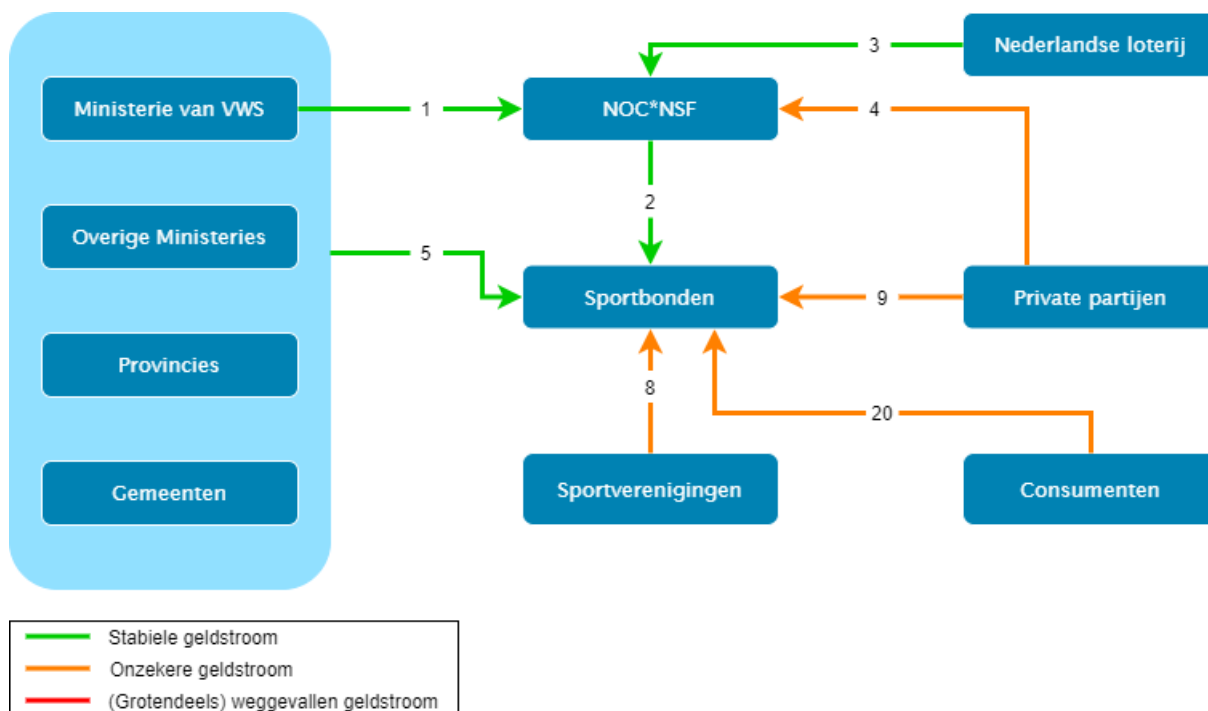
Ondanks de steunmaatregelen komen enkele sportbonden mogelijk toch in de financiële problemen. Uit de peiling van NOC*NSF komt naar voren dat vier bonden binnen drie maanden in liquiditeitsproblemen komen als gevolg van de coronacrisis. Voor een daarvan geldt dit per direct al.

8.3 Financiële stromen

Om de financiële situatie van NOC*NSF en sportbonden te monitoren is, zoals beschreven in hoofdstuk 1, een model opgesteld met de financiële stromen gebaseerd op het Brancherapport Sport 2019 van KPMG. Figuur 8.1 visualiseert hoe de financiële stromen voor NOC*NSF en sportbonden lopen die meegenomen zullen worden in de monitoring.

Vanuit het Ministerie van VWS ontvangt NOC*NSF een jaarlijkse projecttoewijzing voor de georganiseerde sport (pijl 1). De Nederlandse Loterij (NLO) draagt jaarlijks bij aan de georganiseerde sport (pijl 3). De bijdrage voor 2020 is niet in gevaar, maar de inkomsten van de NLO staan dit jaar wel onder druk, wat in 2021 kan leiden tot een lagere afdracht aan NOC*NSF en de bonden. NOC*NSF ontvangt een bijdrage van sponsors voor de georganiseerde sport vanuit private partijen (pijl 4). Sportbonden ontvangen vanuit NOC*NSF een bijdrage. Hierin wordt voor breedtesport en topsport een separate geldstroom gehanteerd. In dit hoofdstuk wordt alleen de geldstroom meegenomen voor de breedtesport (pijl 2). In hoofdstuk 6 over de topsport in Nederland is ingegaan op de separate geldstroom voor de topsport.

Figuur 8.1 Financiële stromen voor NOC*NSF en sportbonden en verwachte gevolgen coronamaatregelen (kleurindicatie)

Sportbonden krijgen, naast de inkomsten vanuit NOC*NSF, (meestal incidentele) subsidie van gemeenten, provincies en nationale regelingen (pijl 5). Gelieerde sportverenigingen dragen daarnaast jaarlijks bij in de vorm van afdrachten aan sportbonden (pijl 8). Naast sportverenigingen kunnen ook sporters zelf lid zijn van een sportbond. Deze leden betalen contributie en zorgen voor andere inkomsten zoals uitgaven aan reisverzekeringen (pijl 20). Tot slot ontvangen sportbonden inkomsten uit sponsoring door private partijen (pijl 9).

Bijlage 4. Maatregelen sportbonden

Tabel B4.1 Inventarisatie Top 10 sportbonden en coronamaatregelen

	Bond	Gevolgen	Maatregelen	Ondersteuning
1	KNVB (voetbal)	<ul style="list-style-type: none"> ○ Competitiestop tot 1/9 ○ Jeugdstop tot 29/4 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Coronaprotocolen jeugd, trainers, bestuur, ouders ○ Jeugd +12 aangepast aanbod ○ Uitstel licentieverlenging 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Financieel pakket, restitutie wedstrijdgeden, inzet verenigingsondersteuners Website Samen vooruit
2	KNLTB (tennis)	<ul style="list-style-type: none"> ○ Toernooien t/m 2/8 geannuleerd 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Protocol verantwoord sporten jeugd, aanvullende richtlijnen, hygiënerichtlijnen, stappenplan leraren 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Corona toolbox
3	Sportvisserij	<ul style="list-style-type: none"> ○ Alleen kleinschalige activiteiten lokaal georganiseerd toegestaan 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Protocolen 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Verenigingsondersteuners
4	NGF (golf)	<ul style="list-style-type: none"> ○ Speelstop tot 11 mei ○ Wedstrijdstop tot 1/9 ○ Commerciële horeca dicht tot 1 juni 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Golfspecifiek protocol ○ Starttijd reservering ○ Jeugd +12 aangepast aanbod 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Voorlichtingsmateriaal
5	KNHB (hockey)	<ul style="list-style-type: none"> ○ Wedstrijdstop tot 1/9 ○ Speelstop jeugd tot 29/4 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Hockeyspecifieke protocollen 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Noodfonds RABObank ○ Stel accommodaties (velden en/of clubhuizen) ter beschikking aan het onderwijs
6	KNHS (hippische sport)	<ul style="list-style-type: none"> ○ Wedstrijdstop t/m 1/9 ○ Jeugdstop t.m. 28/4 Paardensportactiviteiten zoals lessen, trainingen, oefenparcoursen en buitenritten vanaf 11 mei voor iedereen toegestaan in de buitenlucht 	<ul style="list-style-type: none"> ○ additioneel modelprotocol 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Voorlichtingsmateriaal
7	KNGU (gymnsport)	<ul style="list-style-type: none"> ○ Wedstrijdstop t/m 1/9 ○ Sportstop tot 1/7? ○ Jeugd na 29/4 georganiseerd gymmen in de buitenlucht 	<ul style="list-style-type: none"> ○ specifieke gymnsport adviezen 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Voorlichting ○ De KNGU stelt eenmalig een solidariteitsbijdrage beschikbaar voor alle 932 aangesloten gymnsportclubs van (in totaal) maximaal 300.000 euro.
8	Atletiek	<ul style="list-style-type: none"> ○ Sportstop jeugd t/m 28/4, volwassenen t/m 11 mei ○ Competities atletiekseizoen afgelast 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Protocol Verantwoorde Atletieksport 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Voorlichting
9	KNZB (zwemmen)	<ul style="list-style-type: none"> ○ Wedstrijdstop ○ Sportstop jeugd t/m 28 april buitenbaden Volwassene tot Vanaf 11 mei binnenbaden weer open. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Protocol Verantwoord Zwemmen 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Voorlichting ○ Inzet accountmanagers
10	NeVoBo (volleybal)	<ul style="list-style-type: none"> ○ Wedstrijdstop tot 1/9 ○ Jeugd mag weer buiten sporten na 28/4 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Sportspecifieke aanvulling op landelijk protocol: outdoor volleybaltrainingen Geen restitutie teamgeden en contributie 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Voorlichting ○ extra ondersteuning door middel van webinars en gesprekken ○ SchoolVolley+ gratis volleybalaanbod voor scholen en buitenschoolse opvang tijdens de coronacrisis.

Bron: websearch d.d. 28-5-2020.

